

บทที่ 6

แนวทางการพัฒนาศูนย์เยาวชนในกรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาที่ผ่านมาตั้งแต่กรอบความคิดในการวิจัย สภาพปัจจุบัน การวิเคราะห์ทางผังเมือง การสอบถามความต้องการของเยาวชนในการเข้ามาใช้บริการของศูนย์เยาวชน จนพบปัญหาในการดำเนินงานและการกระจายตัว นั้นสามารถสรุปประเด็นปัญหาและค้นพบปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาในการดำเนินงานและการกระจายตัว ซึ่งสามารถนำมาเป็นข้อมูลในการวางแนวทางการพัฒนาศูนย์เยาวชนในกรุงเทพมหานครได้ ซึ่งการวางแนวทางนั้นจะต้องศึกษาถึงแนวนโยบายและโครงการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วย (แผนภูมิที่ 6-1) ดังที่จะเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

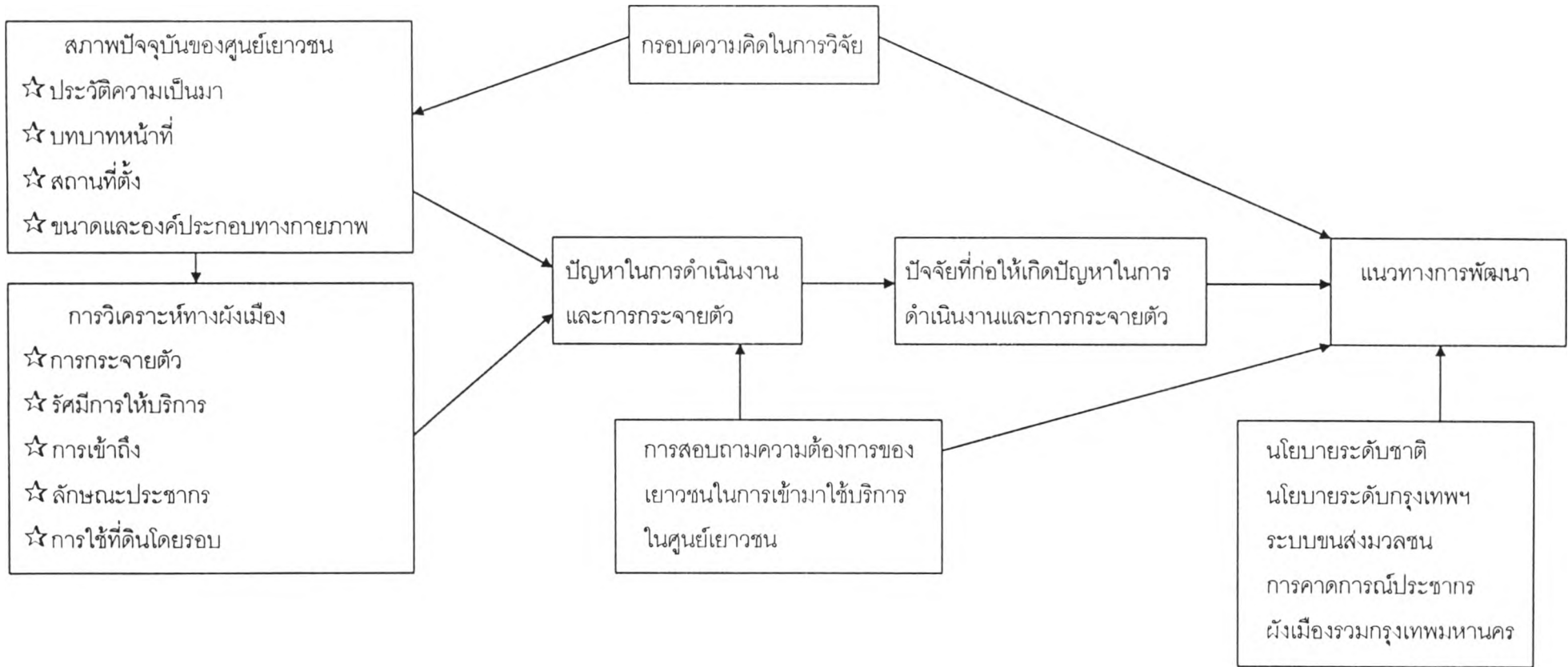
1. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาในการดำเนินงานและการกระจายตัวของศูนย์เยาวชนในกรุงเทพมหานคร
2. แนวนโยบายระดับชาติ
3. แนวนโยบายระดับกรุงเทพมหานคร
4. โครงข่ายระบบขนส่งมวลชนในกรุงเทพมหานคร
5. การคาดการณ์ประชากรในกรุงเทพมหานคร
6. ผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร
7. แนวทางการพัฒนาศูนย์เยาวชนในกรุงเทพมหานคร

1. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาในการดำเนินงานและการกระจายตัวของศูนย์เยาวชนในกรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและการวิเคราะห์ทางผังเมืองทำให้ทราบปัญหาในการดำเนินงานและการกระจายตัวของศูนย์เยาวชนในกรุงเทพมหานคร ซึ่งสามารถสรุปปัญหาเป็น 3 ประเด็น คือ

1. ปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมเมือง
  - 1.1 ปัญหาความขัดแย้งการใช้พื้นที่ร่วมกันระหว่างศูนย์เยาวชนกับโรงเรียน และกับสวนสาธารณะ
  - 1.2 ปัญหาการไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชนหรือผู้นำท้องถิ่น
  - 1.3 ปัญหาศูนย์เยาวชนที่มีขนาดและองค์ประกอบทางกายภาพที่ไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตการให้บริการ การเข้าถึง ความหนาแน่นเขต และการใช้ที่ดินโดยรอบ ส่งผลทำให้ศูนย์เยาวชนบางแห่งมีความหนาแน่นของสมาชิกสูงเกินไปหรือต่ำเกินไป

แผนภูมิที่ 6 - 1 : แสดงขั้นตอนการวางแนวทางการพัฒนาศูนย์เยาวชนในกรุงเทพมหานคร

1.4 ปัญหาการให้บริการของศูนย์เยาวชนนั้นยังไม่สามารถให้บริการประชาชนได้อย่างครอบคลุมทุกพื้นที่ของกรุงเทพมหานคร

2. ทางด้านอาคารสถานที่

- 2.1 ปัญหาอาคารสถานที่ชำรุดทรุดโทรม ไม่สามารถให้ประโยชน์ได้เต็มประสิทธิภาพ
- 2.2 ปัญหารูปแบบอาคารไม่เหมาะสมในการทำกิจกรรม
- 2.3 ปัญหาการจัดการใช้ประโยชน์อาคารไม่สอดคล้องกับกิจกรรมที่ให้บริการ
- 2.4 ปัญหาอัตรากำลังไม่สอดคล้องกับอาคารสถานที่

3. ทางด้านกิจกรรมที่ให้บริการ

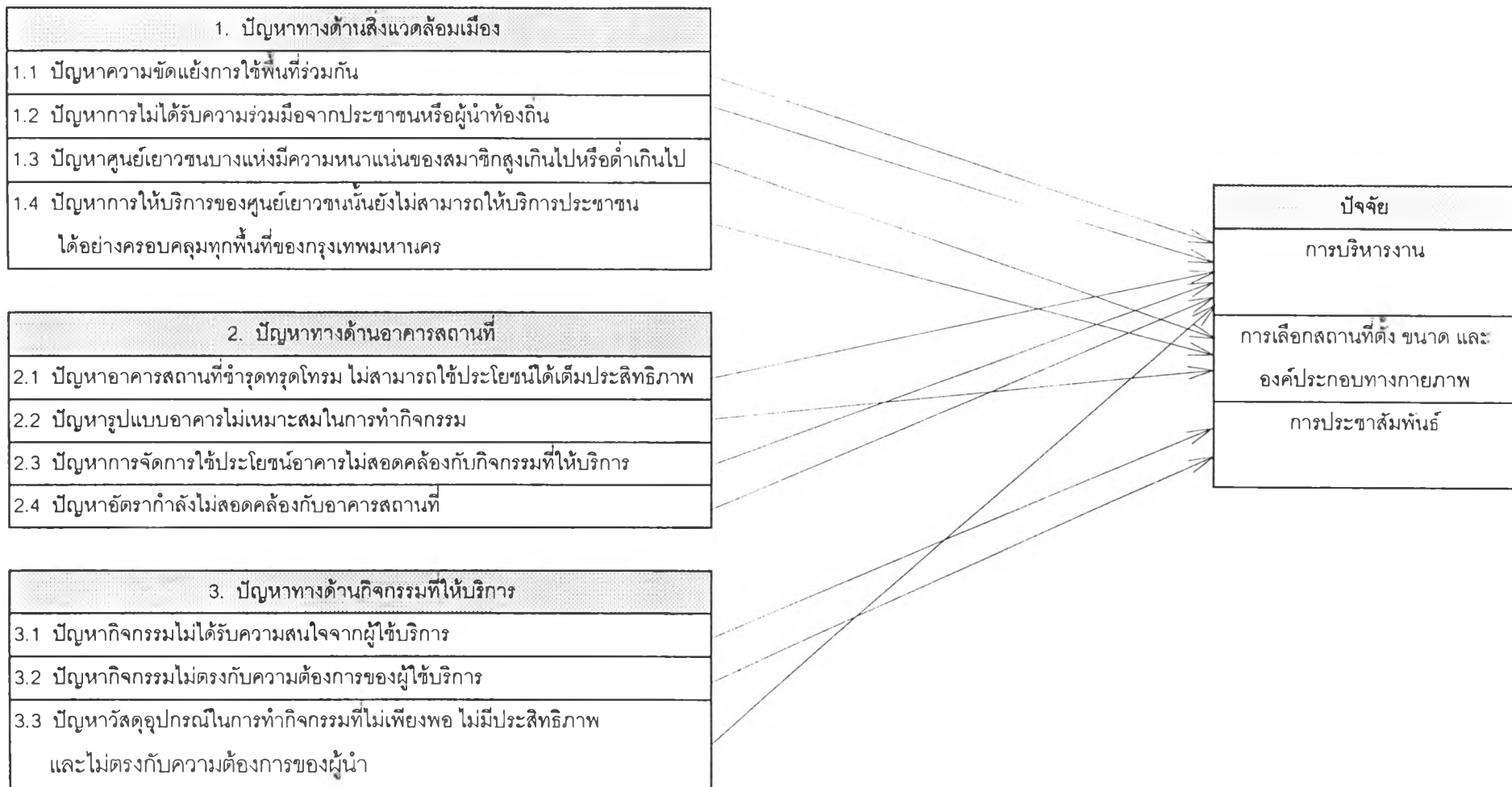
- 3.1 ปัญหากิจกรรมไม่ได้รับความสนใจจากผู้ใช้บริการ
- 3.2 ปัญหากิจกรรมไม่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการ
- 3.3 ปัญหาวัสดุอุปกรณ์ในการทำกิจกรรมบางประเภทที่ไม่เพียงพอ ไม่มีประสิทธิภาพ และไม่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้

ซึ่งจากปัญหาทั้ง 3 ประเด็นนั้นพบว่ามีปัจจัยที่เป็นสาเหตุก่อให้เกิดปัญหาต่างๆเหล่านี้ 3 ปัจจัยด้วยกัน (แผนภูมิที่ 6-2) คือ

1. การบริหารงาน : การบริหารงานศูนย์เยาวชนในปัจจุบันนั้นเป็นสาเหตุก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในการใช้พื้นที่ร่วมกัน เนื่องจากการขาดการประสานงานที่ดีระหว่างงานศูนย์เยาวชนกับหน่วยงานที่ใช้พื้นที่ร่วมกัน เช่น วัด สวนสาธารณะ เป็นต้น , ปัญหาการไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชนหรือผู้นำในท้องถิ่น เนื่องจากการประสานงานที่ดีระหว่างศูนย์เยาวชนกับประชาชนหรือผู้นำในท้องถิ่น , ปัญหาอาคารสถานที่ชำรุดทรุดโทรม เนื่องจากศูนย์เยาวชนบางแห่งมีองค์ประกอบทางกายภาพที่ต้องปรับปรุงเพื่อการใช้ประโยชน์ที่มีประสิทธิภาพมากแต่งบประมาณทางด้านนี้มีไม่เพียงพอ , ปัญหาการจัดการใช้ประโยชน์อาคารที่ไม่สอดคล้องกับกิจกรรมที่ให้บริการและอัตรากำลังของแต่ละศูนย์เยาวชน เนื่องจากองค์ประกอบทางกายภาพของแต่ละศูนย์เยาวชนนั้นมีความแตกต่างกันแต่กิจกรรมและอัตรากำลังนั้นของทุกศูนย์เยาวชนนั้นอยู่ในกรอบเดียวกัน , ปัญหาวัสดุอุปกรณ์ในการทำกิจกรรมบางประเภทที่ไม่เพียงพอ ไม่มีประสิทธิภาพ และไม่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ เนื่องจากการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์นั้นจะจัดซื้อโดยต้นสังกัด และไม่มียกงบประมาณสำหรับซ่อมบำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์ที่ชำรุด

2. การเลือกสถานที่ตั้งรวมทั้งขนาดและองค์ประกอบทางกายภาพของศูนย์เยาวชน : การกำหนดสถานที่ตั้งรวมทั้งขนาดและองค์ประกอบทางกายภาพของศูนย์เยาวชนที่ผ่านมาทั้ง 26 ศูนย์นั้นยังไม่ได้มีการคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมของเมือง คือ ระบบขนส่งมวลชน , ลักษณะประชากร และการใช้ที่ดินโดยรอบ ซึ่งเป็นสาเหตุก่อให้เกิดปัญหาศูนย์เยาวชนบางแห่งมีความหนาแน่นของสมาชิกสูงเกินไปหรือต่ำเกินไป เนื่อง

แผนภูมิ 6 - 2 : แสดงปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาในการดำเนินงานและการกระจายตัวของศูนย์เยาวชนในกรุงเทพมหานคร

ที่มา : จากการวิเคราะห์

จากในบางพื้นที่ที่มีประชากรหนาแน่นสูงแต่ศูนย์เยาวชนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่นั้นมีขนาดเล็ก หรือในพื้นที่ที่มีประชากรหนาแน่นต่ำแต่ศูนย์เยาวชนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่นั้นมีขนาดใหญ่ , ปัญหาการให้บริการของศูนย์เยาวชนนั้นยังไม่สามารถให้บริการประชาชนได้อย่างครอบคลุมทุกพื้นที่ของกรุงเทพมหานคร เนื่องจากศูนย์เยาวชนมีการกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่เขตใจกลางเมืองของกรุงเทพมหานคร ทำให้บางเขตยังไม่อยู่ในรัศมีการให้บริการของศูนย์เยาวชน เช่น เขตหนองจอก เป็นต้น รวมทั้งปัญหารูปแบบอาคารไม่เหมาะสมในการทำกิจกรรม เนื่องจากอาคารของศูนย์เยาวชนบางแห่งเป็นอาคารทรงไทยที่ไม่เหมาะสมในการทำกิจกรรมของศูนย์เยาวชน

3. การประชาสัมพันธ์ : ในการดำเนินงานศูนย์เยาวชนนั้นยังขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดีพอ จึงเป็นสาเหตุก่อให้เกิดปัญหาการดำเนินกิจกรรมที่ไม่ได้รับความสนใจหรือไม่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการ เนื่องจากยังมีประชาชนบางส่วนของกรุงเทพมหานครที่ยังไม่ทราบถึงสถานที่ตั้ง รวมทั้งบทบาทหน้าที่ของศูนย์เยาวชน ดังนั้นกิจกรรมที่ศูนย์เยาวชนจัดให้บริการนั้นจึงไม่เป็นที่รู้จักหรือเป็นที่สนใจของประชาชน หรือกิจกรรมที่ศูนย์เยาวชนจัดให้บริการนั้นยังไม่มี ความทันสมัยหรือหลากหลายเพียงพอต่อความต้องการของประชาชน

2. แนวนโยบายระดับชาติ

การศึกษาแนวนโยบายระดับชาตินั้นจะทำให้ทราบแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กและเยาวชนในภาพรวม ซึ่งการวางแนวทางการพัฒนาศูนย์เยาวชนนั้นควรจะสอดคล้องกับแนวนโยบายระดับชาติด้วย

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาตินั้นได้ปรับแนวความคิดการพัฒนาจากเดิมที่เน้นการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นจุดเน้นหลักของการพัฒนาแต่เพียงอย่างเดียวมาเป็นการเน้น " คน " เป็นศูนย์กลางของการพัฒนา เพราะคนเป็นปัจจัยชี้ขาดความสำเร็จของการพัฒนาในทุกเรื่อง โดยจะให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของคนเพื่อให้สามารถเข้ามามีส่วนร่วมและรับผลประโยชน์จากการพัฒนาได้อย่างสมบูรณ์ ทั้งนี้ทุกหน่วยงานจึงได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการพัฒนาเดียวกัน คือ การเพิ่มศักยภาพของคนและการพัฒนาสังคมให้ส่งเสริมและสนับสนุนต่อการพัฒนาคน เมื่อเป็นดังนี้จึงส่งผลให้กิจกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชนซึ่งมีแนวทางในการพัฒนากระจัดกระจายอยู่ทุกหน่วยงานขาดการประสานและการเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรมในแผนพัฒนาด้านต่างๆ ดังนั้นทางสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติจึงได้จัดทำแผนพัฒนาเด็กและเยาวชน ในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) โดยได้กำหนดภาพ แนวทางการพัฒนาเด็กและเยาวชนไว้อย่างชัดเจน ทั้งในกลุ่มภาวะยากลำบาก กลุ่มปกติทั่วไป และกลุ่มปัญญาเลิศ เพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารงานพัฒนาเด็กและเยาวชนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำแนวทางและวิธีการไปปฏิบัติตามภารกิจหน้าที่ให้สอดคล้องไป

ในทิศทางเดียวกัน โดยมีวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์และแนวทางในการพัฒนาเด็กและเยาวชน คือ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์
2. เพื่อให้สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพ ปลูกฝังคุณธรรม การพิทักษ์สิทธิ และการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนในการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
3. เพื่อให้มีระบบการบริหาร และการจัดการที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาเด็กและเยาวชน

เป้าหมาย

1. ให้เด็กและเยาวชนทุกกลุ่มทั้งในกลุ่มภาวะยากลำบาก กลุ่มปกติทั่วไป และกลุ่มปัญญาเลิศ ได้รับโอกาสและความเสมอภาคจากการพัฒนารอบด้านเหมาะสมตามวัยเต็มศักยภาพ
2. ให้ทุกส่วนของสังคมที่มีผลต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนมีความรู้ ความเข้าใจ และมีบทบาทในการพัฒนาเด็กและเยาวชนบนพื้นฐานของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและสิทธิมนุษยชนในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
3. ให้มีการปรับบทบาทระหว่างภาครัฐ เอกชน องค์กรประชาชน และองค์กรในสถาบันทางสังคมอย่างเหมาะสม มีการจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นระบบ และการใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือในการพัฒนาอย่างจริงจัง

ยุทธศาสตร์และแนวทางในการพัฒนาเด็กและเยาวชน

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ประกอบด้วย
  - 1.1 แนวทางการพัฒนาสุขภาพกายและจิตใจ
  - 1.2 แนวทางการพัฒนาสติปัญญาความรู้ ความสามารถ
  - 1.3 แนวทางการปลูกฝังหลักธรรมทางศาสนา คุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
  - 1.4 แนวทางการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจยุคใหม่
  - 1.5 แนวทางการสร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทรัพยากร ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

- 1.6 แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในชุมชนและการเมือง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน ประกอบด้วย
  - 2.1 แนวทางการพัฒนาบทบาทของครอบครัวและชุมชน
  - 2.2 แนวทางการพัฒนากฎหมาย กระบวนการยุติธรรม และสิทธิเด็ก
  - 2.3 แนวทางการพัฒนาบทบาทของผู้นำทางความคิดในสถาบันสังคมให้สนับสนุนการพัฒนาเด็กและเยาวชน
3. ยุทธศาสตร์พัฒนาระบบการบริหารและการจัดการให้มีการดำเนินการในรูปพหุภาคีประกอบด้วย
  - 3.1 แนวทางการพัฒนาระบบการบริหารและการจัดการ
  - 3.2 แนวทางการกำหนดดัชนี

คุณลักษณะของเด็กและเยาวชนไทยที่พึงประสงค์

ภายในสิ้นแผนพัฒนาเด็กและเยาวชน ในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) จะเพิ่มศักยภาพและสร้างความเสมอภาคทางโอกาสให้กับเด็กและเยาวชนทั้งในกลุ่มภาวะยากลำบาก กลุ่มปกติทั่วไป และกลุ่มปัญญาเลิศ เพื่อเตรียมความพร้อมให้เป็นบุคคลที่มีคุณค่าอยู่ในสังคมอนาคตได้อย่างมีความสุข โดยมีลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

1. มีสายใยผูกพันกับสมาชิกในครอบครัว
2. มีสุขภาพดีทั้งร่างกายและจิตใจ เจริญเติบโตสมวัย มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม มั่นคง มีความเคารพและภาคภูมิใจในตนเอง
3. มีวัฒนธรรมที่ดีงาม เข้าใจหลักการที่ถูกต้องของศาสนา สาระแก่นแท้ของชีวิตและคุณค่าภูมิปัญญาท้องถิ่น
4. มีความสามารถในการสื่อสารมากกว่า 1 ภาษา รู้จักใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และเข้าใจถึงสาระประโยชน์เพื่อนำมาประยุกต์ใช้อย่างกลมกลืนกับวัฒนธรรมไทย
5. เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีวินัย มีเหตุผล และพร้อมที่จะเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม
6. เข้าใจสิทธิ และหน้าที่ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน และการทำงาน รวมทั้งเคารพสิทธิของผู้อื่น
7. รู้จักคิด ไม่มั่งงายและรู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการพึ่งตนเอง ตลอดจนเห็นคุณค่าของพลังงาน และการประหยัดพลังงานทุกประเภท
8. มีการดำเนินชีวิตที่เรียบง่าย เป็นผู้ผลิตที่รับผิดชอบต่อสังคม รู้จักสร้างงานและอาชีพอิสระที่มีระบอบการจัดการที่ดี

9. รับผิดชอบในการรักษาและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
10. รู้จักปรับเปลี่ยนแนวคิด และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

จากการศึกษาแนวนโยบายระดับชาติจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) และจากแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) นั้นพบว่าศูนย์เยาวชนเป็นหน่วยงานหนึ่งที่สามารถตอบสนองนโยบายระดับชาติได้ โดยเป็นสถานที่หนึ่งซึ่งช่วยในการพัฒนาศักยภาพของคนโดยเฉพาะเด็กและเยาวชนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้โดยผ่านทางกิจกรรมต่างๆที่ศูนย์เยาวชนจัดให้บริการ เช่น ด้านพลศึกษา ด้านนาฏศิลป์ ด้านศิลปะ ด้านห้องสมุด ด้านสังคมสงเคราะห์ กิจกรรมในวันสำคัญ เป็นต้น

3. แนวนโยบายระดับกรุงเทพมหานคร

การศึกษาแนวนโยบายระดับกรุงเทพมหานครนั้นทำให้ทราบแนวทาง มาตรการ รวมทั้งโครงการเกี่ยวกับศูนย์เยาวชน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการวางแนวทางการพัฒนาศูนย์เยาวชนได้ต่อไป

กรุงเทพมหานครได้จัดทำแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2540 - 2544) ตามแนวทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) และแผนมหาดไทย ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2540 - 2544) สอดคล้องกับนโยบายของผู้บริหารกรุงเทพมหานคร และตรงกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยในนโยบายการพัฒนากรุงเทพมหานครทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่นนั้นได้กำหนดแนวทางการพัฒนากรุงเทพมหานครให้เป็นเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีที่สำคัญของภูมิภาคเอเชีย ดังนั้นเพื่อให้การพัฒนากรุงเทพมหานครเจริญเติบโตในทิศทางที่เหมาะสมสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศโดยส่วนรวมควบคู่ไปกับการแก้ไขปัญหาในด้านต่างๆ การจัดทำแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2540 - 2544) จึงกำหนดทิศทางการพัฒนากรุงเทพมหานคร โดยคำนึงถึงความสามารถในการบริหารของกรุงเทพมหานคร ทั้งในด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยี ตลอดจนการบริหารจัดการ โดยมีสาระสำคัญของแผน ดังนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้กรุงเทพมหานครเป็นเมืองที่เจริญเติบโตอย่างเป็นระบบ ตามหลักการสากลของการพัฒนาเมือง
2. เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนและสิ่งแวดล้อมของเมือง ให้กรุงเทพมหานครเป็น "เมืองที่น่าอยู่"

3. เพื่อให้การบริการสังคมแก่ประชาชนเป็นไปอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ด้อยโอกาสในสังคม

เป้าหมายหลัก

1. พัฒนาผังเมืองกรุงเทพมหานคร ทั้งผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะ(ผังท้องถิ่น) ให้สอดคล้องและสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตของเมือง

2. พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ได้ตามเกณฑ์ความจำเป็นขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะกลุ่มผู้ด้อยโอกาสในสังคม

3. พัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมเมือง โดยการเพิ่มพื้นที่สีเขียวและลดมลพิษทางน้ำ อากาศ และเสียง กากของเสีย และของเสียอันตรายอื่นๆ

4. พัฒนาระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และการบริการสังคม ให้ทั่วถึงอย่างมีประสิทธิภาพและประหยัด

โครงสร้างของแผน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายดังกล่าวข้างต้น จึงได้กำหนดแนวทางการพัฒนากรุงเทพมหานครเพื่อเป็นกรอบในการปฏิบัติงานของทุกหน่วยงานในสังกัดกรุงเทพมหานคร รวม 6 แผนสาขา ดังนี้

1. แผนสาขาผังเมืองและการใช้ที่ดิน
2. แผนสาขาการจราจร การขนส่ง และสาธารณูปโภค
3. แผนสาขาสีเขียวและสิ่งแวดล้อม
4. แผนสาขาทรัพยากรมนุษย์และสังคม
5. แผนสาขาการบริหารและการปกครอง
6. แผนสาขาการคลัง

โดยหน่วยงานที่ดำเนินการเกี่ยวกับศูนย์เยาวชน คือ ฝ่ายพัฒนาเยาวชน 1 และ 2 กองนันทนาการ สำนักสวัสดิการสังคม นั้นจะปฏิบัติงานตามแผนงานที่ 4 : แผนงานสวัสดิการสังคม ซึ่งเป็น 1 ใน 5 แผนของแผนสาขาทรัพยากรมนุษย์และสังคม โดยสาระสำคัญของแผนงานที่ 4 : แผนงานสวัสดิการสังคม คือ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาการบริการและการจัดสวัสดิการสังคมให้มีคุณภาพและปริมาณเพียงพอกับความต้องการของประชาชนและสอดคล้องกับภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคม

2. เพื่อพัฒนาสภาพของประชาชนโดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาสให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

3. เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับการพัฒนา พิทักษ์ ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิ โดยเฉพาะเด็กในสภาวะยากลำบากพิเศษทุกกลุ่มและทุกพื้นที่ โดยให้ได้รับการพัฒนาแบบองค์รวมทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา และสังคม

นโยบาย

1. เสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยเฉพาะกลุ่มผู้ด้อยโอกาส เพื่อให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพเพียงพอในการพัฒนาประเทศ
2. ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวและชุมชน รวมทั้งให้ภาคีรัฐบาล องค์กรเอกชน ภาคธุรกิจ องค์กรประชาชน และนักวิชาการมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคม
3. ส่งเสริมและให้ความคุ้มครองเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ หัวหน้าครอบครัวที่ประสบความทุกข์ยากเดือดร้อน โดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาสทางสังคม ได้แก่ ผู้พิการ ผู้ติดยาเสพติด ผู้ป่วยโรคเอดส์ ฯลฯ ให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข สามารถพัฒนาตนเองและพัฒนาสังคมได้ต่อไป
4. เด็กเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีค่าของประเทศต้องได้รับการดูแลพัฒนา ปกป้อง และคุ้มครอง ตามแนวทางอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

โดยในแผนงานที่ 4 : แผนงานสวัสดิการสังคม นั้นมีแผนงานย่อย 4 แผน คือ แผนงานย่อยการพัฒนาความรู้ , แผนงานย่อยการพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ , แผนงานย่อยการพัฒนาการให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์ และแผนงานย่อยการพัฒนาเด็กและเยาวชน

ซึ่งแผนงานที่เกี่ยวกับงานศูนย์เยาวชนนั้น คือ แผนงานย่อยการพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ ที่มีเป้าหมาย คือ

1. จัดสร้างศูนย์เยาวชนเพิ่มขึ้นประมาณ 8 ศูนย์ และปรับปรุงการบริการในศูนย์เยาวชนเดิม จำนวน 8 ศูนย์ รวมทั้งจัดสร้างสนามเด็กเล่นให้ครบทุกเขต
2. ขยายบริการด้านการกีฬาและนันทนาการ โดยจัดสร้างสนามกีฬา 4 มุมเมืองของกรุงเทพมหานคร จัดพื้นที่เป็นลานคนเมือง จัดหาสถานที่สำหรับเปิดบริการสำหรับศูนย์ส่งเสริมกีฬา ศูนย์สุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ ศูนย์ชุมชน ในศูนย์เยาวชน สำนักงานเขต และตามสถานที่อื่น ๆ ที่มีความเหมาะสม รวมทั้งสร้างสวนสุขภาพในสวนสาธารณะให้ครบทุกแห่ง ตลอดจนจัดรถนันทนาการเคลื่อนที่ เพื่อขยายบริการให้ความบันเทิงให้ทั่วถึงทุกพื้นที่ของกรุงเทพมหานคร

โดยแนวทางและมาตรการในการดำเนินงานของแผนงานย่อยการพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ คือ เร่งจัดหาสถานที่ก่อสร้างสนามกีฬา 4 มุมเมือง รวมทั้งจัดสร้างศูนย์เยาวชนสำหรับเปิดบริการศูนย์ส่งเสริมกีฬา ศูนย์สุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ ศูนย์ชุมชน และสนามเด็กเล่น ในสถานที่อื่น ๆ ตามความเหมาะสมให้ครบทุกเขต ตลอดจนพัฒนาการให้บริการด้านการกีฬาให้มีวัสดุอุปกรณ์ทันสมัย สามารถให้บริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเพียงพอกับความต้องการของประชาชน ซึ่งประกอบด้วยโครงการหลัก 2 โครงการ คือ

1. โครงการขยายบริการด้านการกีฬา : ดำเนินการจัดสร้างสนามกีฬา 4 มุมเมือง จัดหาสถานที่เปิดศูนย์ส่งเสริมกีฬาในศูนย์เยาวชน สำนักงานเขต สวนสาธารณะ และตามสถานที่ราชการ

2. โครงการขยายบริการด้านศูนย์เยาวชนและสนามเด็กเล่น : ดำเนินการสร้างศูนย์เยาวชนแห่งใหม่ และปรับปรุงศูนย์เยาวชนเดิม เพื่อให้มีวัสดุอุปกรณ์กีฬาที่ทันสมัย รวมทั้งจัดสร้างสนามเด็กเล่นให้ครบทุกเขตในกรุงเทพมหานคร โดยโครงการนี้มีโครงการย่อยสนับสนุน คือ

2.1 โครงการปรับปรุงศูนย์เยาวชนเดิม คือ ศูนย์เยาวชนเทเวศน์ ศูนย์เยาวชนบางเขน และศูนย์เยาวชนอัมพวา

2.2 โครงการก่อสร้างศูนย์เยาวชนแสมดำ

2.3 โครงการจัดสร้างศูนย์เยาวชนธนบุรี

2.4 โครงการจัดสร้างศูนย์เยาวชนทุ่งครุ

จากการศึกษาแนวนโยบายระดับกรุงเทพมหานครนั้นพบว่ากรุงเทพมหานครมีแผนงานที่ชัดเจนและครอบคลุม มีวัตถุประสงค์ เป้าหมาย แนวทางและมาตรการในการดำเนินการ รวมทั้งโครงการหลัก ซึ่งหน่วยงานที่ปฏิบัติงานสามารถนำไปเป็นหลักในการทำโครงการย่อยสนับสนุน โดยแผนจะประสบความสำเร็จได้ก็ต้องนำโครงการย่อยสนับสนุนเหล่านี้ไปปฏิบัติให้เห็นผลชัดเจน รวมทั้งงานทางด้านศูนย์เยาวชนด้วย

4. โครงการระบบขนส่งมวลชนในกรุงเทพมหานคร

การศึกษาถึงโครงข่ายระบบขนส่งมวลชนในกรุงเทพมหานคร ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการเดินทางเข้าถึงศูนย์เยาวชนในอนาคต โดยพบว่าระบบขนส่งมวลชนที่จะมีผลต่อการเดินทางของคนกรุงเทพมหานครในอนาคตนั้นคือระบบรถไฟฟ้า (แผนที่ 6-1) ซึ่งประกอบด้วย 3 โครงการ คือ

1. โครงการรถไฟฟ้า BTS : รับผิดชอบโครงการโดยกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

1.1 สายสุขุมวิท สุขุมวิท 77 (ต่อขยายถึงสนามบินหนองงูเห่า) ถึงตลาดหมอชิตเก่า (ต่อขยายถึงแยกราชโยธิน)

1.2 สายสีลม เจริญนคร (ต่อขยายถึงวงเวียนใหญ่) ถึงสนามกีฬาแห่งชาติ

2. โครงการรถไฟฟ้ามหานคร : รับผิดชอบโครงการโดย องค์การรถไฟฟ้ามหานคร

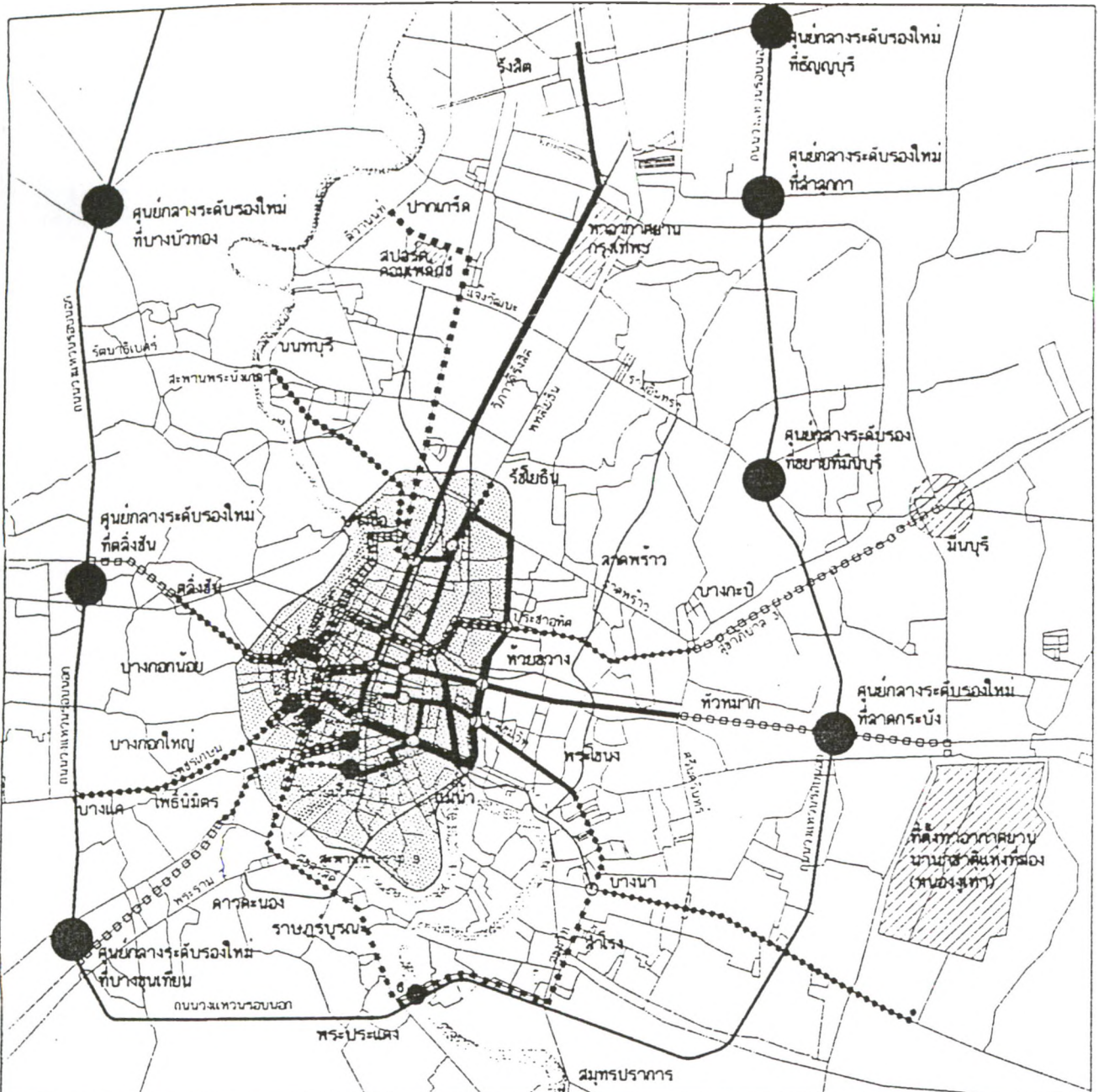
2.1 สายสีน้ำเงิน หัวลำโพง-บางซื่อ-สะพานพระนั่งเกล้า และหัวลำโพง ถึงบางแค

2.2 สายสีส้ม บางกะปิ (ต่อขยายถึงมีนบุรี) ถึงราษฎร์บูรณะ (ต่อขยายถึงบางนา)

2.3 สายสีม่วง บางพุด ถึงสามเสน (ต่อขยายถึงตลิ่งชัน)

3. โครงการโอปเวลล์ : รับผิดชอบโครงการโดยการรถไฟแห่งประเทศไทย

3.1 สายเหนือ ดอนเมือง ถึงหัวลำโพง

แผนที่ที่ 6 - 1 : แสดงระบบขนส่งมวลชนในอนาคตของกรุงเทพมหานคร

สัญลักษณ์

- แนวสีเขียว กทม. (ธนาชยาง)
- แนวสีน้ำเงิน รฟม.
- แนวสีแดง รฟท. (ไฮบเวลด)
- แนวสีม่วง
- แนวสีส้ม
- สถานีเชื่อมต่อการเดินทาง
- พื้นที่กำหนดให้ลงได้ดิน
- พื้นที่เสนอแนะให้ควรลงได้ดิน
- เสนอให้เป็นเส้นทางได้ดิน
- 1-6 ตำแหน่งฮ้าม/ลอดแม่น้ำเจ้าพระยา

- โครงการที่ต้องดำเนินการเป็นอันดับแรก (ปี พ.ศ.2538-2544)
- ..... แนวสีเขียว กทม.
- ..... แนวสีน้ำเงิน รฟม.
- ..... แนวสีส้ม
- ..... แนวสีแดง (ไฮบเวลด) *
- โครงการที่ต้องดำเนินการเป็นอันดับสอง (ปี พ.ศ.2544-2554)
- แนวสีแดง รฟท.
- แนวสีส้ม
- แนวสีม่วง
- * เพิ่มเติม

3.2 สายตะวันออก อรุพงษ์ ถึงหัวหมาก (ต่อขยายถึงลาดกระบัง)

3.3 สายตะวันตก หัวลำโพง ถึงบางขุนเทียน

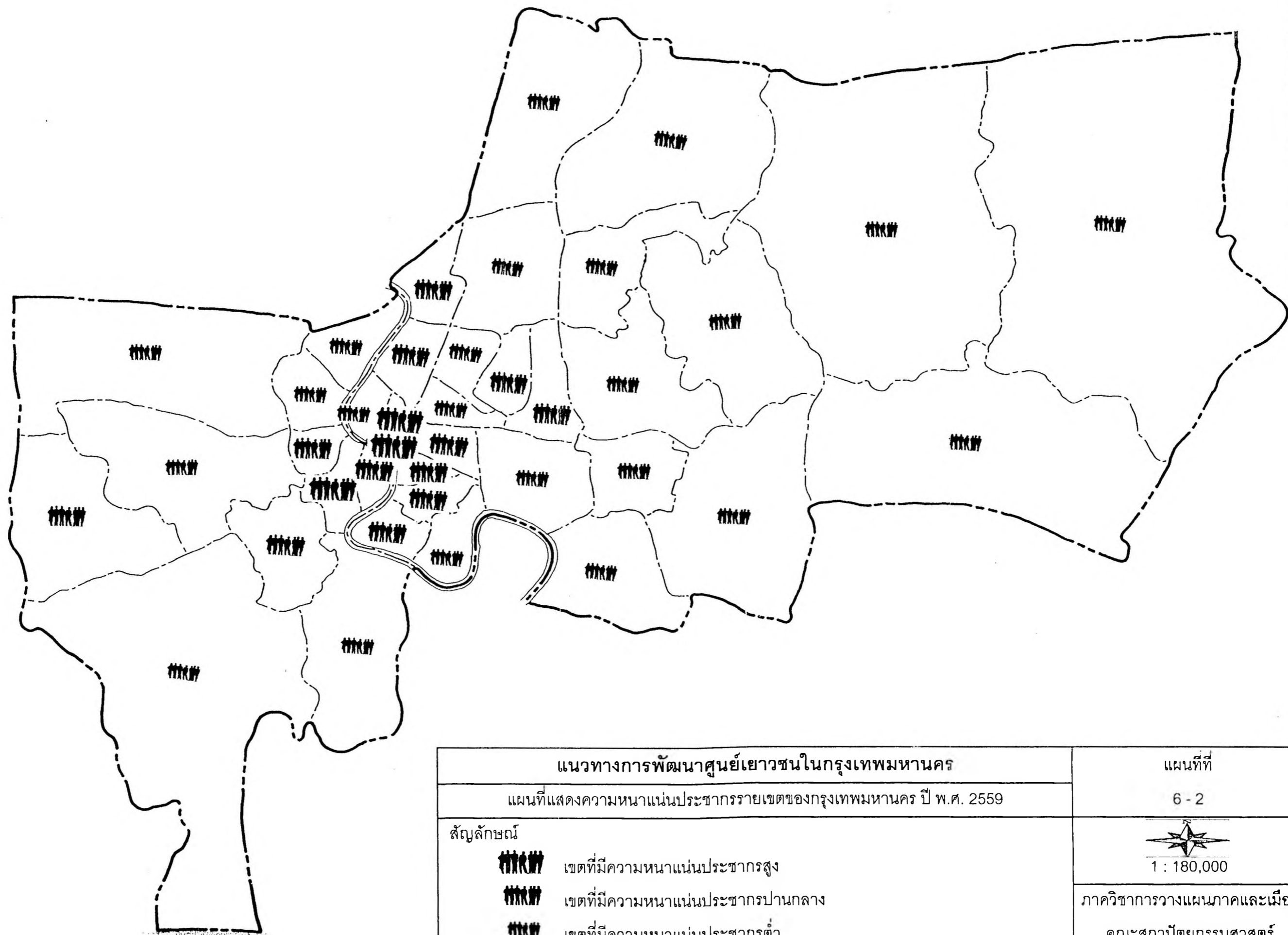
จากการศึกษาโครงข่ายระบบขนส่งมวลชนในกรุงเทพมหานครทำให้ทราบพื้นที่ที่จะมีการเดินทางเข้าถึงที่สะดวกรวดเร็วซึ่งส่วนมากจะเป็นพื้นที่ใจกลางกรุงเทพมหานครภายในถนนรัชดาภิเษก นอกจากนี้ยังพบว่าในเส้นทางต่อขยายของระบบขนส่งมวลชนนั้นจะทำให้มีการเข้าถึงศูนย์กลางระดับรองต่างๆ ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว คือ ศูนย์กลางระดับรองใหม่ที่ตลิ่งชัน , ศูนย์กลางระดับรองใหม่ที่บางขุนเทียน , ศูนย์กลางระดับรองใหม่ที่ลาดกระบัง และศูนย์กลางระดับรองที่ขยายที่มินบุรี

5. การคาดการณ์ประชากร (ภาคผนวก ฉ)

การคาดการณ์ประชากรนั้นได้ทำการคาดการณ์โดยอาศัยวิธี "Extrapolation Techniques" ซึ่งเป็นเทคนิคการใช้แนวโน้มการเติบโตของประชากรในอดีตมาคาดการณ์จำนวนประชากรในอนาคต ซึ่งจะทำให้ทราบว่าในอนาคตอีก 20 ปี (พ.ศ. 2559) หรือภายในสิ้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 และแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 8 นั้นกรุงเทพมหานครจะมีประชากรเพิ่มขึ้นประมาณเท่าไร ในพื้นที่ใด ซึ่งจะทำให้ทราบความต้องการศูนย์เยาวชนในอนาคตได้ โดยจากการศึกษานั้นทำให้ทราบความหนาแน่นของพื้นที่ในกรุงเทพมหานครตามเขตต่างๆ ดังต่อไปนี้ (แผนที่ 6-2)

ความหนาแน่นประชากรของกรุงเทพมหานครปี พ.ศ. 2559 คือ 4,765 คนต่อพื้นที่ 1 ตารางกิโลเมตร สามารถแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม คือ

- 1.เขตที่มีความหนาแน่นประชากรสูง คือ เขตที่มีความหนาแน่นประชากรตั้งแต่ 20,000 คนขึ้นไปต่อพื้นที่ 1 ตารางกิโลเมตร มี 3 เขต ได้แก่ เขตป้อมปราบ , สัมพันธวงศ์ และ ธนบุรี ตามลำดับ
- 2.เขตที่มีความหนาแน่นประชากรปานกลาง คือ เขตที่มีความหนาแน่นประชากรตั้งแต่ 10,000-20,000 คนต่อพื้นที่ 1 ตารางกิโลเมตร มี 12 เขต ได้แก่ เขตคลองสาน , บางกอกใหญ่ , ปทุมวัน , หนองแขม , สาทร , บางคอแหลม , บางรัก , ดุสิต , บางซื่อ , ้วยขวาง , ดินแดง และจอมทอง ตามลำดับ
- 3.เขตที่มีความหนาแน่นประชากรต่ำ คือ เขตที่มีความหนาแน่นประชากรตั้งแต่น้อยกว่า 10,000 คนต่อพื้นที่ 1 ตารางกิโลเมตร มี 23 เขต ได้แก่ เขตบางกอกน้อย , ราชเทวี , คลองเตย , บางกะปิ , ลาดพร้าว , บางพลัด , ยานนาวา , บึงกุ่ม , พระโขนง , ภาษีเจริญ , พระนคร , จตุจักร , พญาไท , ดอนเมือง , ราษฎร์บูรณะ , สวนหลวง , ตลิ่งชัน , บางเขน , มินบุรี , ประเวศ , บางขุนเทียน , ลาดกระบัง และหนองจอก ตามลำดับ

แนวทางการพัฒนาศูนย์เยาวชนในกรุงเทพมหานคร		แผนที่ที่
แผนที่แสดงความหนาแน่นประชากรรายเขตของกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2559		6 - 2
สัญลักษณ์ เขตที่มีความหนาแน่นประชากรสูง เขตที่มีความหนาแน่นประชากรปานกลาง เขตที่มีความหนาแน่นประชากรต่ำ		 1 : 180,000
ที่มา : จากการคาดการณ์ประชากรแบบ " Extrapolation Techniques "		ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6. ผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร

การศึกษาถึงผังเมืองรวมกรุงเทพมหานครมีความสำคัญต่อการวางแผนทางการพัฒนาศูนย์เยาวชน เนื่องจากเป็นตัวกำหนดการใช้ที่ดินของกรุงเทพมหานครว่าจะมีรูปแบบการเจริญเติบโตทางกายภาพในอนาคตอย่างไร ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมากในการวางแผนทางการพัฒนาศูนย์เยาวชนในกรุงเทพมหานคร โดยกรุงเทพมหานครได้มีการวางผังเมืองรวมมาแล้วทั้งสิ้น 4 ครั้ง คือ

ครั้งที่ 1 : ผังลิขพิลด์ ดำเนินการวางผัง ปี พ.ศ. 2501-2503

ครั้งที่ 2 : ผังนครหลวง เป็นการปรับปรุงผังลิขพิลด์ ดำเนินการระหว่างปี พ.ศ. 2513-2515

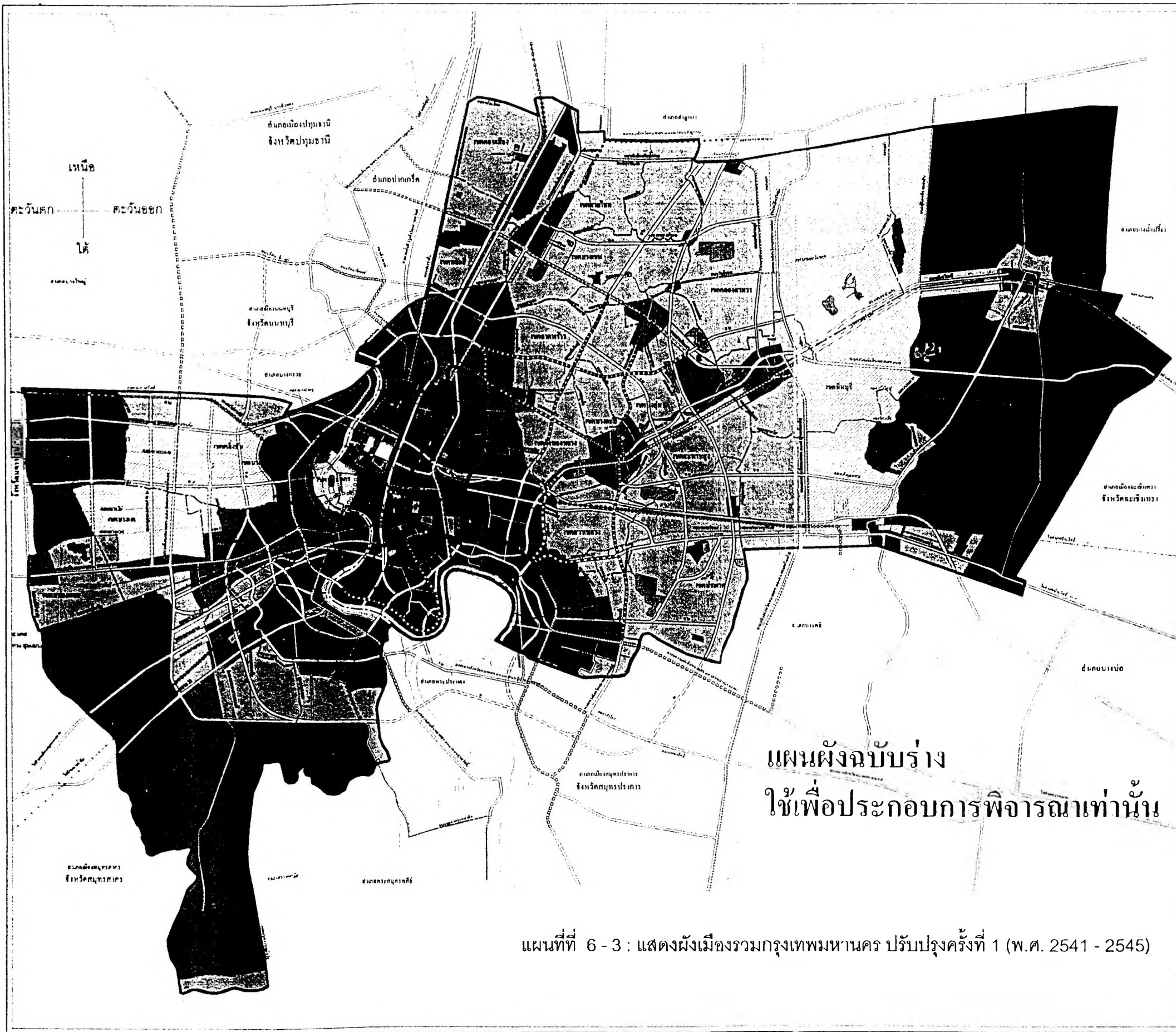
ครั้งที่ 3 : ผังนครหลวง 2543 ดำเนินการระหว่างปี พ.ศ. 2519-2520 (เป็นผังแรกที่ดำเนินการตาม พ.ร.บ. การผังเมือง พ.ศ. 2518)

ครั้งที่ 4 : ผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร 2535 ดำเนินการระหว่างปี พ.ศ. 2526 - 2535 โดยผังนี้ประกาศเป็นกฎกระทรวงฉบับที่ 116 (พ.ศ. 2535) ออกตามความในพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 เล่ม 109 ตอนที่ 75 วันที่ 6 กรกฎาคม 2535 โดยหมดอายุบังคับใช้ในวันที่ 5 กรกฎาคม 2540

กรุงเทพมหานครขอขยายระยะเวลาการใช้บังคับกฎกระทรวงฉบับที่ 116 (พ.ศ. 2535) ออกไปอีก 1 ปี จึงได้มีการประกาศกฎกระทรวงฉบับที่ 340 (พ.ศ. 2540) ออกตามความในพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ให้มีผลบังคับใช้กฎกระทรวงฉบับที่ 116 (พ.ศ. 2535) ออกไปอีกโดยมีผลบังคับใช้จนถึงวันที่ 5 กรกฎาคม 2541 และได้ขอต่อระยะเวลาการใช้บังคับกฎกระทรวงฉบับที่ 116 (พ.ศ. 2535) ออกไปอีก 1 ปี จนมีผลบังคับใช้ถึงวันที่ 5 กรกฎาคม 2542

นอกจากนี้กรุงเทพมหานครได้ดำเนินการปรับปรุงผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร ครั้งที่ 1 โดยจัดทำผังร่างผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร (ปรับปรุงครั้งที่ 1) ดัชนีที่ที่ 6-3 โดยผังเมืองรวมฉบับนี้ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาถึงปี พ.ศ. 2545 ในพื้นที่ 1,568.7 ตารางกิโลเมตรของกรุงเทพมหานคร ดัชนีที่ที่

การศึกษาผังเมืองรวมกรุงเทพมหานครนั้นทำให้ทราบกรอบชี้แนะแนวทางการพัฒนากรุงเทพมหานครทำให้ทราบว่าพื้นที่ใดควรมีลักษณะการทำกิจกรรมประเภทใด ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนทางการพัฒนาศูนย์เยาวชนในกรุงเทพมหานครได้ต่อไป

สัญลักษณ์

- ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย
- ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง
- ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก
- ที่ดินประเภทพาณิชยกรรม
- ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมและคลังสินค้า
- ที่ดินประเภทคลังสินค้า
- ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมเฉพาะกิจ
- ที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม
- ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อหน่วงการและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- ที่ดินประเภทสถานการศึกษา
- ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม
- ที่ดินประเภทอนุรักษ์เพื่อส่งเสริมเอกลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมไทย
- ที่ดินประเภทสถาบันศาสนา
- ที่ดินประเภทสถาบันราชการ สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

- แนวเขตผังเมืองรวม
- เขตจังหวัด
- เขตของเขต
- เขตของแขวง
- ทางหลวง ถาน
- ถนนโครงการ
- โครงการรถไฟฟ้ามหานคร
- แนวทางรถไฟฟ้ามหานคร
- โครงการรถไฟฟ้ามหานครเขตรอง
- แนวทางรถไฟฟ้ามหานครเขตรอง
- ทางรถไฟ
- แนวคันกั้นน้ำท่วม
- แม่น้ำ คลอง

แผนผังฉบับร่าง
ใช้เพื่อประกอบการพิจารณาเท่านั้น

แผนที่ที่ 6-3 : แสดงผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร ปรับปรุงครั้งที่ 1 (พ.ศ. 2541 - 2545)

สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร

๐ ๕๐ ๑๐๐ ๑๕๐ ๒๐๐ เมตร

7. แนวทางการพัฒนาศูนย์เยาวชนในกรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาที่ผ่านมาทั้งกรอบความคิดในการวิจัย สภาพปัจจุบัน การวิเคราะห์ทางผังเมือง รวมทั้งได้มีการศึกษาถึงความต้องการของเยาวชนในการเข้ามาใช้บริการในศูนย์เยาวชน ทำให้ได้ทราบปัญหาในการดำเนินงานและการกระจายตัวของศูนย์เยาวชน และค้นพบปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาในการดำเนินงานและการกระจายตัวของศูนย์เยาวชน นอกจากนี้ยังได้ศึกษาถึงนโยบายในระดับชาติเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กและเยาวชน แนวนโยบายระดับกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับแผนงานของศูนย์เยาวชน รวมทั้งภาพอนาคตทางด้านสิ่งแวดล้อมเมือง คือ ระบบขนส่งมวลชน การคาดการณ์ประชากร และผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร ตามแผนภูมิที่ 6-1 นั้นสามารถวางแนวทางการพัฒนาศูนย์เยาวชนได้ดังข้อเสนอแนะในแนวความคิดและข้อเสนอแนะในทางปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะในแนวความคิด

จากปัจจัยที่เป็นสาเหตุก่อให้เกิดปัญหาในการดำเนินงานและการกระจายตัวของศูนย์เยาวชนดังที่ได้เสนอไปแล้วนั้น ทำให้เกิดข้อเสนอแนะในแนวความคิดที่จะแก้ไขสาเหตุเหล่านั้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาศูนย์เยาวชน คือ

1. การบริหารงาน

1.1 การประสานงานระหว่างงานศูนย์เยาวชนกับหน่วยงานอื่น ๆ นั้น ควรเป็นบทบาทหน้าที่ของคณะอนุกรรมการส่งเสริมการกีฬาและศูนย์เยาวชน เนื่องจากคณะกรรมการชุดนี้เป็นผู้แทนจากหน่วยงานต่างๆ อยู่แล้ว จึงสามารถทำหน้าที่นี้ได้ดีที่สุดในที่สุด

1.2 การประสานงานระหว่างแต่ละศูนย์เยาวชนกับประชาชนหรือผู้นำในท้องถิ่น ควรเป็นบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการส่งเสริมศูนย์เยาวชน เนื่องจากคณะกรรมการชุดนี้เป็นผู้แทนจากประชาชนที่อยู่ในท้องถิ่นซึ่งสามารถทำหน้าที่นี้ได้ดีที่สุดในที่สุด ดังนั้นศูนย์เยาวชนทุกศูนย์ควรมีคณะกรรมการชุดนี้

1.3 การจัดสรรทางด้านงบประมาณ อัตราค่าจ้าง รวมทั้งประเภทกิจกรรมที่ให้บริการในศูนย์เยาวชนนั้นควรคำนึงถึงขนาดและองค์ประกอบทางกายภาพของศูนย์เยาวชนแต่ละศูนย์ด้วย

2. การเลือกสถานที่ตั้งรวมทั้งขนาดและองค์ประกอบทางกายภาพของศูนย์เยาวชน

2.1 ศูนย์เยาวชนที่จัดตั้งใหม่นั้นควรมีการศึกษาถึงความเหมาะสมในการเลือกสถานที่ตั้งก่อนการจัดซื้อหรือรับบริจาคโดยกรุงเทพมหานคร

2.2 ศูนย์เยาวชนควรมีสถานที่ตั้งบนถนนสายหลัก ถนนสายรอง หรือถนนซอยที่อยู่ในระบบขนส่งมวลชนขนาดใหญ่ หรือขนาดรอง

2.3 ขนาดและองค์ประกอบทางกายภาพของศูนย์เยาวชน นั้นควรพิจารณาจากลักษณะและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

2.4 การใช้ที่ดินโดยรอบศูนย์เยาวชนที่จัดตั้งใหม่นั้นควรจะเป็นประเภทพาณิชยกรรมและย่านที่อยู่อาศัย

3. การประชาสัมพันธ์

3.1 การจัดกิจกรรมของศูนย์เยาวชนควรจัดให้มีเนื้อหาที่น่าสนใจ และเชิญผู้ที่มีชื่อเสียงในวงสังคมเข้าร่วมทำกิจกรรมเพื่อเป็นการดึงดูดความสนใจของเยาวชน

3.2 การเผยแพร่กิจกรรมที่ศูนย์เยาวชนจัดให้บริการนั้นควรจะเป็นสื่อที่เข้าถึงเยาวชนได้มากที่สุด เช่น รายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ หรือนิตยสารที่อยู่ในความสนใจของเยาวชน

3.3 การเผยแพร่ความรู้ทางด้านสถานที่ตั้ง รวมทั้งบทบาทหน้าที่ของศูนย์เยาวชน ไปยังพื้นที่ที่ขาดแคลนการให้บริการของศูนย์เยาวชน โดยเฉพาะในพื้นที่เขตหนองจอก ลาดพร้าว บางกะปิ และบึงกุ่ม นั้นควรเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ศูนย์เยาวชนที่ตั้งอยู่ในเขตใกล้เคียง

ข้อเสนอแนะในทางปฏิบัติ

จากข้อเสนอแนะในแนวความคิดและจากปัญหาในการดำเนินงานและการกระจายตัวของศูนย์เยาวชนดังที่ได้เสนอไปแล้วนั้น ทำให้เกิดข้อเสนอแนะในทางปฏิบัติที่จะแก้ไขปัญหาเหล่านั้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาศูนย์เยาวชน คือ

1. ทางด้านสิ่งแวดล้อมเมือง

1.1 ศูนย์เยาวชนที่มีการเข้าถึงที่ไม่สะดวกนั้น ควรจะมีการประสานงานกับหน่วยงานที่ดูแลทางด้านระบบขนส่งมวลชนเพื่อเพิ่มระดับการเข้าถึง โดยเฉพาะศูนย์เยาวชนอ่อนนุช และศูนย์เยาวชนบางขุนเทียน ซึ่งเป็นศูนย์เยาวชนในระดับ 1 แต่มีการเข้าถึงที่ไม่สะดวกเลย

1.2 เจ้าหน้าที่ของศูนย์เยาวชนที่ยังมีรัศมีการให้บริการที่ต่ำและมีผู้เข้ามาใช้บริการน้อยนั้นควรจะมีการออกพื้นที่ให้กว้างไกลมากขึ้นกว่าเดิม เพื่อการประชาสัมพันธ์ให้ศูนย์เยาวชนเป็นที่รู้จักรวมทั้งการเข้ามาใช้บริการกันมากขึ้น โดยเฉพาะในพื้นที่ที่ขาดแคลนการให้บริการ คือ เขตหนองจอก รวมทั้งเขตลาดพร้าว บางกะปิ และบึงกุ่ม

2. ทางด้านอาคารสถานที่

2.1 ศูนย์เยาวชนที่มีพื้นที่น้อยไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการนั้นควรจะจัดหาพื้นที่เพิ่มในการให้บริการ โดยการหาซื้อที่ดินเพิ่มในบริเวณใกล้เคียง หรือขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นในการขอใช้พื้นที่เฉพาะเวลาในการทำกิจกรรมนอกสถานที่ของศูนย์เยาวชนก็ได้ เช่น ห้องสมุด ห้องดนตรี ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องประชุม สนามกีฬาของสถานบันการศึกษา หรือสถาบันราชการ , ลานวัด , ลานจอดรถของเอกชนหรือของราชการ หรือจัดหาพื้นที่ว่าง ที่โล่งอื่นๆที่สามารถจัดกิจกรรมได้ เช่น ที่ว่างในชุมชน , ที่ว่างริมแม่น้ำ เป็นต้น

2.2 การจัดการใช้ประโยชน์อาคารสถานที่นั้นต้องตรงกับผู้นำกิจกรรมของแต่ละศูนย์เยาวชน เพื่อให้ผู้นำจะได้มีพื้นที่ของตนเองในการดำเนินกิจกรรมของตัวเอง ดังนั้นการจัดอัตรากำลังของผู้ปฏิบัติงานในแต่ละศูนย์เยาวชนนั้นควรคำนึงถึงองค์ประกอบทางกายภาพของศูนย์เยาวชนนั้นๆด้วย เช่น ศูนย์เยาวชนประชาณีเวศน์มีสนามกีฬาหลายประเภทควรจะมีอัตรากำลังทางด้านผู้นำพลศึกษาให้เพียงพอ , ศูนย์เยาวชนวัดม่วงที่ไม่มีสนามกีฬานั้นไม่ควรมิอัตรากำลังทางด้านพลศึกษา เป็นต้น

2.3 การปรับปรุงอาคารสถานที่ของศูนย์เยาวชนเดิมนั้นควรจะทำเพื่อให้ศูนย์เยาวชนที่มีอยู่แล้วนั้นมีศักยภาพเพิ่มขึ้นในการให้บริการ เช่น สนามกีฬาของศูนย์เยาวชนอ่อนนุช และศูนย์เยาวชนประชาณีเวศน์ , อาคารไม้ของศูนย์เยาวชนบางเขน และศูนย์เยาวชนโรตารีธนบุรี

3. ทางด้านกิจกรรมที่ให้บริการ

3.1 กิจกรรมในสถานที่นั้นควรจะมีการปรับปรุงจากกิจกรรมที่ศูนย์เยาวชนให้บริการเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของเยาวชน รวมทั้งนโยบายระดับชาติเกี่ยวกับเยาวชนด้วย คือ

☆ ทางด้านพลศึกษา ให้เพิ่มการสอนทางด้านศิลปะการป้องกันตัว เช่น เทคอนโด้ , อาคิโด้ , ยูโด , คาราเต้ เป็นต้น , การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับความเร็วต่างๆ เช่น การขี่จักรยานโรเลอร์เบรด สเก็ต เป็นต้น , การจัดการแข่งขันต่างๆเพื่อเพิ่มความสามารถ รวมทั้งการหาประสบการณ์ และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน

☆ ทางด้านดนตรี ให้เพิ่มการสอนทางด้านเครื่องดนตรีสากล รวมทั้งการจัดประกวดแข่งขันและจัดการแสดงดนตรีทุกสัปดาห์

☆ ทางด้านนาฏศิลป์ ให้เพิ่มการสอนนาฏศิลป์สากล รวมทั้งกิจกรรมเข้าจังหวะ และการแสดงละครเวที โดยจัดให้มีการแสดงทุกสัปดาห์

☆ ทางด้านวิชาการ ให้เพิ่มการสอนการบ้าน โดยการรับสมัครอาสาสมัครมาสอนการบ้านหรือติวสอนให้น้องที่เรียนในชั้นต่ำกว่ารวมทั้งการสอนคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต

☆ ทางด้านสังคมสงเคราะห์ ให้เพิ่มการพูดคุย ตอบปัญหากับคนดัง หรือนักจิตวิทยาเพิ่มกิจกรรมเกี่ยวกับเด็กด้อยโอกาส รวมทั้งเด็กที่บกพร่องทางร่างกาย

★ ทางด้านวิชาชีพ ให้เพิ่มการจัดการเรียนการสอนทางด้านวิชาชีพที่สามารถนำไปประกอบอาชีพได้ เช่น การตัดเสื้อ การทำผม การทำขนม การเพ้นต์กระเบื้อง เป็นต้น

★ กิจกรรมนอกสถานที่ ควรเป็นกิจกรรมกลุ่ม มีการเดินทางไกล การผจญภัยต่างๆ

3.2 กิจกรรมนอกสถานที่ ศูนย์เยาวชนที่มีพื้นที่ในการให้บริการน้อยนั้นควรที่จะเพิ่มการจัดกิจกรรมนอกสถานที่ เพื่อลดความแออัดของศูนย์เยาวชน รวมทั้งการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของศูนย์เยาวชนไปด้วยในตัว โดยการจัดกิจกรรมนอกสถานที่ของศูนย์เยาวชนนั้นควรจะสำรวจพื้นที่ในบริเวณใกล้เคียงกับศูนย์เยาวชนว่าพื้นที่ใดมีความเหมาะสม ถ้าเป็นพื้นที่ของหน่วยงานอื่นนั้นควรมีการประสานงานกันให้เรียบร้อยดำเนินการจัดกิจกรรม ซึ่งการจัดกิจกรรมนั้นควรจะต้องมีความสอดคล้องกับพื้นที่ที่ได้มา เช่น ศูนย์เยาวชนวัดมหาธาตุ อาจจะจัดกิจกรรมในเชิงอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย คือ การจัดกิจกรรมชี่จี้กรยานโดยรอบเกาะรัตนโกสินทร์ทุกวันหยุดสุดสัปดาห์ . ศูนย์เยาวชนบางเขน อาจจะจัดกิจกรรมในเชิงวิชาการ โดยการขอใช้ห้องสมุด หรือห้องคอมพิวเตอร์ของหน่วยงานราชการที่ตั้งอยู่โดยรอบในเวลาที่ไม่เลิกราชการแล้ว เพื่อจัดการสอนการบ้าน การติวภาษา การสอนคอมพิวเตอร์พื้นฐาน หรือการค้นคว้าหาความรู้ก็ได้ . ศูนย์เยาวชนมีนบุรี ตั้งอยู่ใกล้กับสวนน้ำปึงกระเทียม ซึ่งอาจจะกิจกรรมในเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติ คือ การดูนก , การวาดภาพ หรือ การศึกษาระบบนิเวศวิทยา . ศูนย์เยาวชนปทุมวันตั้งอยู่ใกล้กับสนามกีฬาหลายสนาม อาจจะจัดกิจกรรมในเชิงสุขภาพ คือ การเล่นกีฬาประเภทต่างๆ รวมทั้งการจัดการแข่งขันทุกสัปดาห์

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ในการศึกษาครั้งนั้นเป็นการมองภาพรวมในการดำเนินการและการกระจายตัวของศูนย์เยาวชน ทั้ง 26 แห่งในกรุงเทพมหานคร ดังนั้นแนวทางการพัฒนานั้นจึงเป็นแนวทางอย่างกว้างๆในการพัฒนาศูนย์เยาวชน ซึ่งการทำวิจัยครั้งต่อไปนั้นควรเป็นการศึกษาในรายละเอียดต่างๆของแต่ละศูนย์เยาวชนเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละศูนย์ และศึกษารายละเอียดในแต่ละพื้นที่เขตที่ยังไม่มีศูนย์เยาวชน เพื่อหาพื้นที่หรือสถานที่ที่เหมาะสมในการจัดตั้งศูนย์เยาวชนหรือในการทำกิจกรรมนอกสถานที่ของศูนย์เยาวชน